

ZDABOŘSKÝ ZPRAVODAJ

4/21

Vychází od roku
2005 | ZDARMA

Jedna vločka zdabořskou zimu nedělá

Pod stromem ležela jedna obří „sněhová“, ve skutečnosti plastová vločka. Na lehce zabahněném trávníku byla předzvěstí a pro mnohé jistě ztělesněním jejich očekávání spojení se zimou, adventem, Vánoci. Očekávání byla naplněna, ale nepředbíhejme.

Advent je krásným obdobím pro všechny, kteří si jej dokážou užít, a to navzdory pandemii, která nás už skoro dva roky provází. Nebylo sice zcela jasné, jestli to odpovídá všem protiepidemickým pravidlům, ale přesto se zdabořské organizace (Sdružení občanů i přátel Zdaboře, Osadní výbor Zdaboř, Sbor dobrovolných hasičů Zdaboř) rozhodly neodvolat již v říjnu avizované a tradiční rozsvícení vánočního stromu ve Zdaboři. Akce je klasickou sousedskou událostí – potkají se lidé, kteří se znají velmi dobře, ti, kteří se léta zdraví jen familiárním „dobřej“, ti, kteří vědí, že tu někde ve Zdaboři bydlí, ale jinak jsou si vlastně cizí, anebo ti, kteří se vidí úplně poprvé. Všichni se mohou – napříč generacemi – poznat lépe. A nejinak tomu bylo i při letošním rozsvícení vánočního stromu v Tábořské ulici.

Lampionové nadšení

Druhého, trochu mrazivého, ale rovněž trochu bahniatého, prosince v podvečer, kdy už padla tma a jakékoliv světlo tak získalo na dalších několik hodin svou magickou moc, se nejdříve od vánočního stromu vydal lampionový průvod. To je pochopitelně atrakce především pro ty nejmenší. Nadšené zapojení dospěláků však svědčilo o tom, že nebylo pouze věcí doprovodu, ale také oživením spektra vzpomínek na „své“ lampionové průvody, které sahají od výroby i dekorace vlastních lampionů až po rané pyromanské zážitky. Průvod

obkroužil okolí a vrátil se – díky organizující Tereze Pilouskové bez ztrát v polí účastníků – opět ke stromku.

Tři, dva, jedna, blik blik, hurá! Po společném odpočítání (a výzvě „Franto, tak to zapni“) byl slavnostně rozsvícen vánoční strom. Syté bílé světlo, které je vidět z velké dálky (a podle některých oslňuje řidiče již na Červené), doprovázejí velké fraktálové struktury nápadně připomínající vločky i obří stříbrné koule, na nichž náramně ulpívá námraza, krůpěje vody i opravdové sněhové vločky a jež tak v záři umělého osvětlení vytvářejí ve Zdaboři tu správnou adventní atmosféru. Okolí vánočního stromku, který tradičně připravily – a patří jim za to dík – Technické služby města Příbrami, lemuje dřevěný plůtek. A ano, chybí tu už jen živé ovečky, o které by se staral František Beran, když už tak ochotně – i na přání – rozžíná vánoční strom. Inu, co dnes je pouhou fantazií, příští rok bude nezpochybnitelnou skutečností.

Koledy sborově

Rozsvícením stromku však byl celý program pouze na začátku. Na řadu přišla „hudební vločka“, a to díky Vladimíru Prunerovi mladšímu, který na baskřídlovku fenomenálně zahrál sérii koled. Doprovodil jej více než padesátihlavý sbor školených i neškolených zdabořských hlasů i občasné vytí psů a z hloubi brdských lesů – ano – snad i vlků.

Vzájemnou pospolitost umocnilo samozřejmě občerstvení, které při pouhém pohledu (po ochutnání ani nemluvě) naznačilo, že Zdaboř se definitivně zapsala na mapu všech gurmánů i gourmetů a je líhní cukrářek, cukrářů, kuchařů i kuchařek. Slavný Georges Auguste Escoffier by jistě bledl závistí a nervózně si ohryzával nehty při pomyslení, že ho kdosi ze vzdálené Zdaboře sesadí z trůnu krále šéfkuchařů a šéfkuchaře králů. Byla to přehlídka rozmanitého vánočního cukroví, vánoček, perníků a také výtečného čaje a dalších výhradně nealkoholických nápojů. Děti – lhostejno, zda byly během roku hodné, či zlobivé (interně si řekněme, že všechna

zdabořská dívka byla hodná a rad svých rodičů i prarodičů poslušná) – dostaly Mikuláše, ale jen čokoládového. Drobtina se kolem stromu škádčila a dospělí klábosili, popíjeli teplé nápoje a podupávali si do rytmu tentokrát již reprodukováné hudby s tematikou z kategorie Vánoční, Nevánoční a Ostatní.

A tu se z nebe začal snášet sníh, nejdříve sotva znatelně, skoro plaše, ale přibýval a přibýval a přibýval. Klábosící a okolí byli pokrýváni tou symbolickou

neviností. A s tichem, které se v krajině rozhostilo, utichaly i rozhovory, hudba a „šum švistu“ ventilů na barelech se svařeným nealko vínem. Poslední kroky obracel v nenávratno další sníh sypající se z oblohy a jen vločka, ještě před několika chvilkami tak osaměle ležící v trávě pod stromem, dočkala se konečně své tolik vytoužené společnosti.

Text: Stanislav D. Břeň

Foto: Martina Hosírková

Co patří k vánoční dekoraci

Vyzdobit si příbytek na vánoční svátky, to je přání i povinnost nejen hospodyněk. Připomeňme si na následujících řádcích některé známé, ale také méně známé vánoční dekorace a rekvizity a jejich stručnou historii.

Květiny

Vánoční hvězda (*Euphorbia pulcherrima*), pocházející z Mexika, je s Vánocemi spojována od 19. stol. Mezi

populární vánoční dekorativní rostliny patří i cesmína, jmelí, červený amarylis, vánoční kaktus nebo Brambořík perský (*Cyclamen persicum*). Božena Němcová zmiňuje barborky, zvyk, že na svátek svaté Barbory (4. prosince) „huřízne si

dívčí višňovou nebo třešňovou větvičku“ a nechá ji v teple rozkvést. Adventní a vánoční vazba květin má i svůj symbolický význam, zejména pokud je použita v církevní liturgii. Slouží především v dekoraci obydlí, společenských prostor i veřejných prostranství během adventu a Vánoc. Vedle vánočního stromku, vždy zelených rostlin (cesmína, břečťan, jmelí) a květin k ní patří i svíčky, jež ovšem znamenají také riziko požárů.

Tradiční barvy vánočních ozdob jsou červená, zelená a zlatá, trendy vánočních dekorací podléhají ale módě. Evropská asociace floristů i výrobců dekorací (EFSA – European Floral and Lifestyle Product Suppliers Association) sice každoročně vydává své odhady a doporučení, konkurence ale vyžaduje originalitu.

Kadidlo i františek

Kadidlo a jeho levnější náhražky (purpura, františek) jsou aromatické látky a směsi, které pražením nebo

pomalým hořením vytvářejí vonný kouř a používají se o Vánocích k provonění kostelů a příbytků.

Betlémská hvězda

Betlémská hvězda, zmiňovaná v Matoušově evangeliu, vyjadřuje nadlidský, kosmický význam Ježíšova narození. Jako kometu ji poprvé zobrazil italský malíř Giotto di Bondone (1267–1337) v roce 1304 na fresce Klanění, patrně inspirován úkazem Halleyovy komety v září 1301.

Andělské zvonění

Také andělské zvonky nebo vánoční pyramida je jednoduchá konstrukce, která nese kruhovou vrtuli se svislou osou. Staví se na kamna nebo na topné těleso, případně se pod ní zapálí svíčky. Proud teplého vzduchu vrtulku roztočí a kovové tyčinky, zavěšené po jejím obvodu, začnou zvonit na malé zvonky.

Prskavka

Jde o druh jednoduché zábavní pyrotechniky, která se věší na vánoční stromek jako ozdoba. Z hořící prskavky odletují drobné částičky kovu a tvoří dekorativní světelné hvězdičky.

Adventní věnec

Adventní věnec z jehličnatých větví se čtyřmi svíčkami, které se postupně zapalují, slouží k symbolickému odpočítávání čtyř týdnů adventu. Vznikl v polovině 20. století patrně v Německu. Podobný účel má adventní kalendář z tuhého papíru s okénky, která slouží k odpočítávání dnů a adventu a dětem ukazuje, jak daleko jsou ještě Vánoce.

Paradeisl

Také v českých zemích se objevil paradeisl (někdy jako „zahrádka“), jednoduchá konstrukce ze špejlí a jablek, která může nést svíčky. Pochází z Rakouska a z jižního Německa, kde je zcela běžná. Uvádí se, že tyto ozdoby byly časté až do konce 19. století. Od poloviny 20. století ze sousední NDR pronikal do tehdejšího Československa vánoční svícen se sedmi svíčkami (často elektrickými), který se staví za okno.

Pohlednice i známky

Vánoční pohlednice jsou pohlednice s obrázkem a přáním, které si před svátky vzájemně posílají přátelé a pří-

buzní. Text přání (např. „Veselé Vánoce a šťastný nový rok“) se příliš neliší od prvního komerčního vánočního přání z roku 1843, které vytvořil John Callcott Horsley pro Henryho Colea. Zvyk posílání pohlednic byl v našich zemích populární během 20. století a poslat desítky a více pohlednic představovalo téměř

společenskou povinnost. Koncem 20. století vznikl a s rostoucí cenou poštovních služeb se rychle rozšířil moderní trend zasílání elektronických vánočních zpráv. Jde často o odesílatelem zhotovený nebo upravený, obvykle tematický obrázek nebo fotografii. Jako nostalgická vzpomínka na minulost se ale i ve 21. století posílají papírové pohlednice, třeba s básní, modlitbou nebo biblickými verši.

Pamětní známky

Některé státy vydávají k Vánocům pamětní známky. Zákazníci je mohou používat na vánoční přání, což je oblíbené u sběratelů pohlednic. Známky jsou platné po celý rok, přicházejí do prodeje počátkem října a jsou vytištěny ve značných množstvích. V roce 1898 byla vydána kanadská známka s mapou světa a nápisem „Xmas 1898“ (Vánoce 1898) v dolní části. V roce 1937 vydalo Rakousko dvě známky pro vánoční pozdravy s růží a znamením zvěrokruhu. V roce 1939 vydala Brazílie čtyři poštovní známky se zobrazením představujícím: Tři krále a betlémskou hvězdu; Anděle a dítě, Jižní kříž a dítě; Matku a dítě. Na přiloženém snímku je německá vánoční poštovní známka z roku 1982 s motivem klanění Tří králů.

Text: Otto Kollert

Foto: internet

zpracováno na základě internetových zdrojů

Hasičárna má novou podlahu

Během letošních školních prázdnin realizovala společnost Podlahy Sedláček pokládku nové podlahy ve zdabořské hasičárně. Budova slouží nejen samotným hasičům, ale setkává se zde také Sdružení občanů a přátel Zdaboře, Osadní výbor Zdaboř nebo zde probíhají společenské a tělovýchovné aktivity. V říjnu se zde konaly například parlamentní volby. „Děkujeme společnosti za kvalitní provedení prací. Společenskou místnost jsme dále vymalovali, a tak se zde mohou lidé setkávat v příjemnějším prostředí,“ uvedl Vladimír Pruner, jednatel SDH Zdaboř. Podlahy Sedláček byly založeny v roce 1994 jako samostatné středisko společnosti Sedláček a sídlo firmy je v Příbrami. „Zabýváme se odbornou pokládkou, renovací a údržbou podlahových materiálů, jako jsou podlahy dřevěné, vinylové a PVC, laminátové, korkové, dřevěné sportovní, průmyslové epoxidové a polyuretanové, a dále koberci,“ uvedl zástupce společnosti Miroslav Procházka.

Peníze pro zdabořské projekty

Na listopadové schůzi projednaly místní organizace možnosti dalšího využití finančních prostředků, které má k dispozici Osadní výbor Zdaboř. Objevily se následující náměty: instalace dopravního zrcadla na

křižovatce u Rudolfa; chodník přes Pahorek; pokládka zpevňujícího recyklátu na cestu od Zdabořské studánky směrem ke K farmě; finanční vklad do zatím neexistujícího městského fondu, který by měl být zřízen na základě podepsaného a schváleného memoranda k Jiho-východnímu obchvatu města Příbram. Osadní výbor přijímá další náměty ze strany občanů. Zasilat je lze na e-mail ov.pribramzdabor@gmail.com.

Předsedové „na koberečku“

Ve středu 20. října se na Městském úřadu Příbram uskutečnilo jednání zástupců města s předsedy osadních výborů. Za Zdaboř se účastnil předseda OV Tomáš Plechatý, který na listopadovém jednání OV Zdaboř informoval o projednávaných záležitostech ve vztahu k místní části. Z pohledu financí měl v polovině října zdejší výbor vyčerpano 198 000 korun. Ke stejnému datu zbývalo 402 000 korun s výhledem na získání dalších 200 000 korun k vyčerpání do konce roku 2022. Další informace se týkaly kanalizace ve Vokačovské ulici, která by měla být dokončena v příštím roce. V Tábořské ulici odbor investic a Technické služby města Příbrami připravují revitalizaci místa na odpady. Úprava cesty od Podvršků k Rožmitálské a zbytku Vokačovské má být řešena recyklátem (podrobněji v jiné

zprávě tohoto vydání). Projektově se rovněž pracuje na osvětlení křižovatky v blízkosti restaurace U Pletánek, realizace je naplánována na rok 2023. Projekt chodníku od prodejny Vespos ke kruhové křižovatce bude zpracován v příštím roce, faktická realizace je očekávána v roce následujícím. Zástupci města také poděkovali výborům za pomoc při zvládnutí covidové pandemie.

Bez valné hromady

Sdružení občanů a přátel Zdaboře odvolalo valnou hromadu, která se měla konat ve čtvrtek 25. listopadu. Důvodem byl nepříznivý vývoj epidemické situace. Při setkání se členy sdružení, zástupci města a občané Zdaboře měl být kromě finanční a revizní zprávy představen i přehled projektů, na kterých místní organizace dlouhodobě pracují. Pokud vás zajímají podrobnosti, můžete si stáhnout celou prezentaci na webu zdabor.webgarden.cz v sekci Ke stažení nebo pod zkratkou 1url.cz/qKI5. Vzhledem k tomu, že valná hromada se neuskutečnila ani vloni, nebylo možné vybírat

členské poplatky na činnost Sdružení občanů a přátel Zdaboře. Na níže uvedený bankovní účet lze zasílat příspěvky a sponzorské dary v jakékoliv výši: **270413462/0300**. Prostředky jsou využívány na aktivity pro zdabořské občany.

Dva kilometry zpevněných cest

Na konci října byla zahájena úprava cest ve Zdaboři a na Drkolnově. Jedná se o projekt, při kterém dochází ke zpevnění cesty spojující Zdabořskou ulici se silnicí I/18. Tato lokalita je využívána pěšími i cyklisty. Celkově bude položeno 4750 m² recyklátu v této oblasti a dalších 600 m² bude zpevněno v úseku od čistírny odpadních vod v obci Bohutín k silnici č. I/18. V rámci probíhajících prací je upraven rovněž úsek stávající zpevněné cesty vedoucí kolem domů ve Vokačovské ulici, která spojuje před nedávnem otevřenou cyklistickou stezku s obydlenou zástavbou.

Text: Stanislav D. Břeň

**Krásné Vánoce
a šťastný
Nový rok**

... přejí Sbor občanů a přátel
Zdaboře, Osadní výbor Zdaboř
a Sbor dobrovolných hasičů
Zdaboř

zdabor.webgarden.cz

ZDABOŘSKÝ ZPRAVODAJ vydává Sdružení občanů a přátel Zdaboře ve spolupráci s Osadním výborem Zdaboř a SDH Zdaboř. Redakční uzávěrka tohoto vydání: 9. prosince 2021. Redakce, sazba: Stanislav D. Břeň (pribramag@gmail.com). Jazyková korektura: Věra Prunerová. Tisk: Tiskárna Krákora. Kontakty: Osadní výbor Zdaboř: www.zdabor.webgarden.cz, facebook.com/Zdabor. Náměty a příspěvky k otištění je možné zasílat na e-mail pribramag@gmail.com. Zpravodaj vychází jako občasník, zpravidla čtyřikrát ročně. Jakékoliv šíření, citování, pořizování kopií a rozšiřování povědomí o obsahu této publikace je striktně doporučováno. Zdabořský zpravodaj vzniká díky dobrovolné činnosti všech zúčastněných. Tisk je zajišťován z účelové dotace města Příbram. **Archiv zpravodajů je ke stažení na webu zdabor.webgarden.cz.**